

TALVISOTA KUHMOSSA

RASKAS PATALJOONA 9 ILMATORJUNTAJOUKKUEEN TOIMINTAKERTOMUS KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä toimintakertomuksesta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2015

Raskas pataljoona 9 ilmatorjuntajoukkueen toimintakertomus

21.1.1940 – 18.3.1940

9.Div. Os Möttösen It. joukkueen toiminta toimintakertomus ajalla 21.1.1940 – 18.3.1940.

21.1.1940	06.00	Saavuimme Sotkamoon klo 06.00 ja olimme välittömästi ilmatorjunta asemis- sa ja ammuimme kahta hävittäjäkonetta.
	16.00	Ensimmäinen puolijoukkue jäi Sotkamoon ja toinen puolijoukkue lähti Kuh- moon.
23.1.1940		Sotkamossa pommittivat vihollisen lentokoneet joita tulitimme tuloksetta. Kuhmossa lentotoiminta oli erittäin vilkasta. Koneet lensivät ylikorkeuksissa, josta johtuen tulemme ei niihin tehonnut.
24.1.1940		Vilkasta kuten edellisenäkin päivänä.
25.1.1940		Useita koneita tulitimme tuloksetta. Olivat liian korkealla.
26.1.1940 -27.1.1940		Edelleen vilkasta vihollisen lentotoimintaa.
28.1.1940		Kuhmossa ollut toinen puolijoukkue sijoittui siten, että kolmas kivääri oli Käl- käsessä ja neljäs kivääri Polvelassa. Kummassakaan ei ollut toimintaa. Sotkamossa edelleen kävi useita koneita pommitusretkellä, joita tulitimme häiriöksi ylikorkeuksiin.
29.1.1940		Sotkamossa pudotimme kaksimoottorisen pommikoneen. Ampujina A Ahonen ja Y Kaltiainen. Oli myös yksi epävarma tapaus. Kälkäsessä ja Polvelassa ei toimintaa.
30.1.1940		Entiset asemat. Lentotoiminta oli laimeaa.
31.1.1940		Sotkamossa ei toimintaa. Kälkäsessä ja Polvelassa tulitimme useita koneita.
1.2.1940		Polvelassa kolmas kivääri ja Kälkäsessä neljäs kivääri ampuivat samaa hävittäjää. Kone todettiin pudonneeksi. Kolmannen kiväärin ampujana on kersantti Anttila ja neljännessä korpraali Ylikojola. Sotkamossa hiljaista.
2.2.1940		Sotkamossa yksi kone, ylikorkealla, ei ammuttu. Polvelassa kiivasta pommitus- ta ja tulitusta ylikorkealla pitämistä varten.
3.2.1940		Samat asemat. Sotkamossa pommi-, ja tiedustelukoneita. Eivät olleet ampu- maetäisyydellä. Kolmas kivääri ampui kolmea syöksyvää hävittäjää, joista yksi todettiin pudonneeksi. Neljäs kivääri ampui pommikonetta. Putoaminen epävarma.
4.2.1940		Sotkamossa ei lentotoimintaa. Kälkäsessä ja Polvelassa oli kohtalaisen vilkasta.
5.2.1940		Sotkamossa ohi lentäviä lentokoneita. Kälkäsessä seitsemän hävittäjää, jotka tekivät useita syöksyjä neljättä asetta vastaan, mutta pystyimme ne tulel- lamme poistamaan.

- 6.2.1940 Sotkamossa hiljaista. Kälkäsessä kymmenkunta hävittäjää teki syöksyjä kolmannen kiväärin asemaan. Yksi kone vaurioitui ja häipyi matalalla lentäen itään päin. Polvelassa pommi-, ja hävittäjäkoneita liian korkealla.
- 7.2.1940 Ohi lentäviä lentokoneita nähty kaikissa asemissa.
- 8.2.1940 Sotkamossa hiljaista. Kälkäsessä pommitusta hyvin korkealta. Vähän tulitimme.
- 9.2.1940 Laimea lentopäivä. Ylikorkeuksissa lentäviä lentokoneita nähtiin Sotkamossa ja Kälkäsessä.
- 10.2.1940 Sotkamossa edelleen koneita liian korkealla. Tulitimme Kälkäsessä pommittavia viholliskoneita.
- 11.2.1940 Sotkamossa ollut ensimmäinen kivääri ja Polvelassa ollut neljäs kivääri vaihtoivat paikkaa, koska neljännen kiväärin auto joutui korjattavaksi. Koneita oli kaikkien asemien yläpuolella, mutta ylikorkealla.
- 12.2.1940 Koneita tulitehon ulkopuolella.
- 13.2.1940 Polvelassa ollut ensimmäinen ja Kälkäsessä ollut kolmas kivääri vaihtoivat paikkaa. Kälkäsessä ei tulitettu koneita, sillä vihollinen uskoi seudun olevan hallussaan ja pudotti koneista patruunoita ja ruokatarvikkeita.
- 14.2.1940 Ylikorkeuksissa lenteleviä lentokoneita.
- 15.2.1940 Sää pilvinen, lentotoiminta laimeata.
- 16.2.1940 Sotkamossa koneita liian korkealla. Kälkäsessä asemiin mennessä kolme hävittäjää teki syöksyjä ensimmäistä kivääriä vastaan, joista yksi hävittäjä putosi, ampujana O Pitäjämäki. Auto rikkoutui hävittäjien tulesta, joten se oli hinattava Sotkamon korjaamolle. Polvelassa tulitti kolmas kivääri alhaalla lentänyttä pommikonetta, joka putosi rintaman läheisyyteen. Ampujana korpraali Tammela.
- 17.2.1940 Sotkamossa 17 konetta pommitti ylikorkeudelta, joten niitä ei voitu tulittaa. Kolmas kivääri muutti Kälkäsestä Kesselin aukealle, jossa hävittäjät syöksyivät asemaamme vastaan. Vaurioituneena näimme niistä yhden putoavan itäiseen suuntaan lentäessään.
- 18.2.1940 Ensimmäinen kivääri muutti Sotkamoon autoa korjauttamaan. Toinen kivääri meni Kälkäseen ja tulitti siellä useita pommikoneita. Muualla oli laimeata ja koneet lensivät ylikorkeuksissa.
- 19.2.1940 Lentotoiminta laimeata, koneet liian korkealla.
- 20.2.1940 Kolmannen kiväärin ampuja, korpraali Tammela ampui alas pommikoneen, josta "Kuha" varmistuttuaan tapauksesta ilmoitti. Sotkamossa ja Kälkäsessä koneet lensivät liian korkealla.
- 21.2.1940 Ei mainittavaa.
- 22.2.1940 Ensimmäinen kivääri, saatuaan Sotkamossa auton korjatuksi muutti Polvelaan.

Toinen ja kolmas kivääri Kälkäseessä. Vihollisen lentotoiminta oli laimeaa.

- 23.2.1940 Ensimmäinen kivääri muutti Kälkäseen ja kolmas kivääri Polvelaan. Koneet liian kaukana tulitettavaksi. Sotkamossa iltamyöhällä vihollisen kone ampui kuutamossa johon oma kiväärimme vastasi.
- 24.2.1940 Sotkamossa koneet liian korkealla. Kälkäseessä ammuimme hävittäjiä, jolloin yksi hävittäjä vaurioitui ja lähti kiireesti takaisin.
- 25.2.1940 Sotkamossa yhdeksän koneen laivue pommitti, ei tulitettu lentokorkeuden takia. Kälkäseessä vaurioitui yksi hävittäjä.
- 26.2.1940 Sotkamossa syöksyi kolme konetta asemaamme vastaan, jotka pakotettiin poistumaan. Kälkäseessä pudotettiin muonaa kuljettava lentokone.
- 27.2.1940 -28.2.1940 Lumipyryn takia lentotoiminta oli laimeata.
- 29.2.1940 Sotkamossa ei toimintaa. Kälkäseessä kivääri joutui kovaan pommitukseen ja toisen kivääriin ja autoon tuli osumia. Kaksi miestä sai myös pieniä haavoja. Tehokas tulittaminen oli vaikeata ylikorkeuteen.
- 1.3.1940 Kälkäseessä olevat kivääri sauvat ampumiskiellon harhauttamisen takia.
- 2.3.1940 Sotkamossa pommitettiin yöllä, joten ei nähty ampua. Ensimmäinen ja toinen kivääri muuttivat asemia Kesselin suuntaan. Yksi hävittäjä vaurioitui ja lähti heti itään päin.
- 3.3.1940 -4.3.1940 Lumisadetta, ei toimintaa.
- 5.3.1940 Ensimmäinen, toinen ja kolmas tulittivat tuloksetta vihollisen konetta.
- 6.3.1940 Sotkamossa pommitti kolme konetta korkealta. Muualla ei toimintaa koneitten ollessa liian kaukana.
- 7.3.1940 Toinen ja kolmas kivääri ampuivat neljän pommikoneen laivuetta, jolloin yksi kone vaurioitui. Muualla ei mainittavaa.
- 8.3.1940 Sotkamossa kolme pommikonetta ja liian korkealla pysytteleviä hävittäjiä. Ammuttiin ilman tulosta.
- 9.3.1940 Sotkamossa nähtiin kaksi konetta. Ensimmäinen kivääri vaurioitti yhtä hävittäjää. Toinen ja kolmas tulittivat useita pommikoneita.
- 10.3.1940 Sotkamossa kolmen koneen laivue, joita tulitimme. Toinen ja kolmas kivääri ampui kahteen otteeseen yhdeksän pommikoneen laivuetta it-tykistön ohella, jolloin yksi kone vaurioitui ja savusi kovasti ilmassa.
- 11.3.1940 Iltapäivällä kaikkialla toimintaa.
- 12.3.1940 Toinen kivääri muutti Sotkamoon, jossa ei toimintaa. Ensimmäinen ja toinen kivääri ampui useita koneita.
- 13.3.1940 Sotkamossa ei lentänyt vihollisen koneita. Kesselissä ja Polvelassa erittäin vilkasta.

11.00	Vihollisen koneet hävisivät.
14.3.1940 -18.3.1940	Ei toimintaa.
18.3.1940	It-joukkue siirtyi kokonaisuudessaan länsi Kuhmoon, Tikkasen kylään ja majoitui sinne.

Res. vänr Olavi Eskola
It-joukk. joht.